

BEGROTING 2026 & MJP 2026-2030

Registratienummer: 25.085727

Aan De verenigde vergadering **Datum** 26-nov.-2025
Van D&H **Datum** 7-okt.-2025
Onderwerp Begroting 2026 en Meerjarenperspectief 2026-2030

"GOED WATERBEHEER LEGT
DE BASIS VOOR DE TOEKOMST
VAN ONS GEBIED."

Portefeuillehouder: Jan de Vries

Voorgesteld besluit

1. De Begroting 2026 en Meerjarenperspectief 2026-2030 vast te stellen, met daarin onder meer:
 - a. De geplande activiteiten en resultaten voor 2026 met de bijbehorende inzet van middelen, aansluitend bij de afspraken in het coalitieakkoord;
 - b. Een versterking van het eigen vermogen, met per saldo € 9,3 miljoen in 2026 (specificatie in bijlage 1);
 - c. Verminderen van geactiveerde kosten met € 3 miljoen per jaar (periode 2026-2030) door kosten voor het reinigen van zuiveringsinstallaties en een deel van de eigen personele lasten bij projecten in de waterketen, in exploitatie te nemen;
 - d. De incidentele opbrengsten uit de verkoop van klein vastgoed vanaf 2027 te storten in de reserve schuldreductie, en niet meer gebruiken om structurele lasten te dekken;
 - e. Een concernbrede korting van 5% op de investeringsramingen voor 2026;
 - f. Een groei van de belastingomvang met 9,5% in 2026 ten opzichte van 2025;
 - g. De belastingtarieven 2026: ingezetenenomslag € 162,92 per woonruimte; omslag gebouwd woningen 0.0239%; omslag gebouwd niet-woningen 0.0256%; omslag ongebouwd overig € 135,82 per hectare; omslag wegen € 271,64 per hectare; omslag natuur € 5,15 per hectare;

zuiveringsheffing € 95,87 per vervuilingseenheid; verontreinigingsheffing € 95,87 per vervuilingseenheid.

Context

Voor u ligt de Begroting 2026 en het Meerjarenperspectief (MJP) 2026-2030 van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Deze uitgave vertaalt de Rijnlandse visie en langetermijndoelen naar concrete maatregelen, tempo, aanpak en kosten voor de komende jaren, met het coalitieakkoord Rijnland op peil (2023) en het WBP6: Water wijst de weg als leidraad. Onze leidende principes zijn:

- Niet afwentelen op toekomstige generaties.
Terwijl we onze kerntaken uitvoeren, nemen de opgaven toe. Tegelijkertijd zien we dat de onzekerheden toenemen. We willen nú handelen, zonder de rekening door te schuiven naar toekomstige generaties, én zorgen dat Rijnland bestuurbaar en financieel gezond blijft. Dit vraagt om duidelijke en doordachte keuzes.
- Solide financieel beleid.
Hieronder verstaan we een weloverwogen keuze voor het verhogen van de belastingopbrengsten, en ook de door de VV vastgestelde norm van een schuldpositie van onder de 300% en een kapitaallastenratio van maximaal 34%.

Met deze besluitnota stelt u de tarieven en onderliggende plannen voor 2026 definitief vast. De planning en de financiële cijfers voor 2027 t/m 2030 zijn een voorlopige indicatie. U beslist daarover bij de volgende meerjarenbegroting eind 2026 of eerder, bijvoorbeeld bij kredietvoorstellen. De dijkgraaf en hoogheemraden zijn op grond van artikel 84.3 van de Waterschapswet en de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie van het Hoogheemraadschap van Rijnland bevoegd om de activiteiten uit te voeren die in de begroting 2026 zijn gepland en de bijbehorende uitgaven te doen, zoals geraamd in de exploitatiebegroting voor 2026.

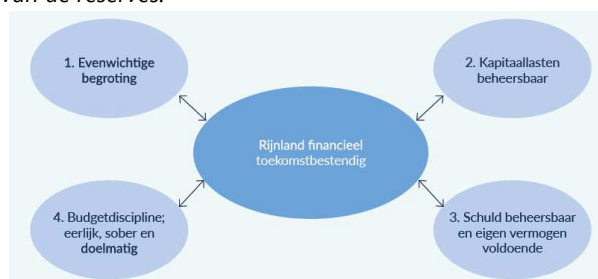
Argumenten

1.a. Met de geplande activiteiten pakken we onze opgaven aan zoals geformuleerd in het Waterbeheerprogramma en het coalitieakkoord.

We doen wat nodig is: we pakken onze opgaven aan, brengen de basis op orde en voorkomen afwenteling. Zo realiseren we in 2026 bijvoorbeeld sterkere dijken, leveren we het eerste Rijnlandse standaardgemaal op, nemen we maatregelen voor verbetering van de waterkwaliteit en komen er nieuwe persleidingen in Hoofddorp en zonneweides op AWZI Velsen en AWZI Zwanenburg.

1.b. We maken ons financieel beleid robuust door versterking van de reserves.

We verstevigen ons eigen vermogen door in 2026 (per saldo) € 9,3 miljoen in de reserves te storten. Na de geraamde toevoeging van € 3,1 miljoen in 2025 aan het eigen vermogen verbetert dit onze schuldpositie en versterkt het ons weerstandsvermogen. Afgelopen jaren hebben we ons eigen vermogen deels aangewend om een sluitende begroting op te stellen. Zo onttrokken we € 17,4 miljoen in 2023 en € 14,3 miljoen in 2024. Zie de toelichting in bijlage 1.

1.c. We beperken kosten en verminderen schuld, door meer lasten in exploitatie te nemen (in plaats van via krediet).

We nemen van jaar tot jaar meer projectkosten in de exploitatie, in plaats van financiering vanuit investeringskredieten. Dit draagt bij aan de beheersing van de schuld en het vermindert de jaarlijkse kapitaallasten. Vanaf 2026 bouwen we het activeren van uren (menskracht) op de waterketen af met € 2,5 miljoen. Ook stoppen we met het activeren van de kosten van € 500.000 voor het reinigen van zuiveringsinstallaties. In plaats daarvan nemen we die in de exploitatie ('niet meer activeren'). Op korte termijn verhoogt dat onze lasten, maar op lange termijn zijn we beter af door minder kosten voor rente en afschrijving.

1.d. We maken ons beleid houdbaar, door toe te werken naar een sluitende begroting.

Tot de vorige begroting gebruikten we incidentele baten, zoals de opbrengst van de verkoop van eigendommen, om structurele kosten te dekken en daarmee de begroting rond te krijgen. Deze werkwijze is uiteindelijk niet vol te houden en heeft geleid tot kritische opmerkingen van onze toezichthouders (provincies). Vanaf het MJP 2025-2029 worden opbrengsten van grote vastgoedverkoop gestort in de reserve schuldreductie, waardoor deze niet meer als algemeen dekkingsmiddel gelden. Opbrengsten van kleinere vastgoedverkoop worden in het MJP 2026-2030 vanaf 2027 ook in deze reserve gestort. Daarmee worden alle vastgoedopbrengsten gelijk behandeld.

1.e. We zorgen voor een realistische investeringsraming door vóór 2026 een concernbrede korting toe te passen.

De eerder begrote investeringsramingen zijn en worden niet behaald in 2024 en 2025. De oorzaken voor het niet behalen van de ramingen zijn uiteenlopend en veelal niet beïnvloedbaar. Voorbeelden zijn vertraging door langere trajecten voor het verkrijgen van vergunningen, gebrek aan capaciteit en afhankelijkheid van derden. Voor de jaren na het begrotingsjaar is het daarom praktijk om een concernbrede korting toe te passen van 10% op onderhanden werk en 25% op toekomstig werk. Omdat er ook in het begrotingsjaar oorzaken kunnen optreden waardoor de raming niet behaald kan worden, maar het begrotingsjaar dichterbij de toekomst ligt, wordt er vanaf de begroting 2026 een concernbrede korting van 5% toegepast op het totaal aan investeringen voor 2026.

1.f.1 Met deze lastendrukstijging zijn we in staat om onze schuldpositie voldoende te beheersen.

De begrote investeringen en geplande kredieten zorgen ervoor dat onze schuld de komende jaren groeit tot meer dan € 1,1 miljard. Daartegenover horen voldoende inkomsten te staan, zodat de schuld niet groter wordt dan driemaal onze jaarlijkse belastingopbrengst (300%). Een lastendrukverhoging van 9,5% in 2026 stelt ons in staat om – naast het aanpakken van onze opgaven – de schuldpositie op korte én lange termijn beheersbaar te houden.

1.f.2 We houden onze begroting wendbaar, zodat Rijnland goed bestuurbaar blijft, ook op langere termijn.

De investeringen die we nu doen, leiden op langere termijn tot fors hogere kapitaallasten (rente en afschrijving), die niet meer te beïnvloeden zijn (zodra een krediet is afgesloten). Een grotere belastingomvang voorkomt dat het aandeel kapitaallasten in onze begroting op termijn te groot wordt en zorgt voor behoud van onze bestuurlijke slagkracht. Met de voorgenomen tariefstijging loopt de kapitaallastenratio (het aandeel kapitaallasten in onze exploitatiebegroting) op naar 29% in 2030, en daarmee blijft het onder onze norm van 34%.

1.f.3 We rekenen de onvermijdelijke hogere kosten meteen mee en schuiven de problemen niet door.

In 2026 hebben we te maken met (na-ijl)effecten van prijsstijgingen, die we terugzien in de cao, andere contractuele verplichtingen en onze bijdragen aan met name de verbonden partijen. We nemen deze hogere kosten nu, we wentelen niet af.

1.f.4 We werken sober en doelmatig.

We gaan volop door met kostenbewust werken, want alles wat wij doen moet door inwoners en bedrijven worden opgebracht. Daarom blijven we zoeken naar manieren om het werk efficiënter en effectiever te maken. Standaard kijken we naar de noodzaak van activiteiten (moet het écht?), de urgentie (moet het nú?) en het uitvoeringsniveau (kan het anders, dunner?). En naar de mogelijkheden van samenwerking, medefinanciering door andere partijen, subsidie.

1.g We beperken de stijging van de ingezetenenomslag

De ingezetenenomslag stijgt met 21,0% tot € 162,92 per woonruimte door € 3,3 miljoen van de egalisatiereserve te onttrekken in 2026. De egalisatiereserve is in totaal positief, maar voor ingezetenen begin 2026 negatief. We kiezen ervoor om pas in 2027 de egalisatiereserve ingezetenen weer aan te vullen tot een positief bedrag, zodat de stijging van de ingezetenenomslag wordt beperkt. Dedden we dat niet dan zou de ingezetenenomslag met 28,1% moeten stijgen tot €172,50 per woonruimte.

Risico's

1.1 Economische ontwikkelingen blijven onzeker.

Het is onzeker hoe de markt, de rente, de cao en de inflatie zich zullen ontwikkelen, mede ook door geopolitieke spanningen. Onze begroting voor 2026 is robuust genoeg om eventuele fluctuaties te kunnen opvangen.

1.2 Groeiende uitstroom en krappere arbeidsmarkt.

Door krapte op de arbeidsmarkt blijft het een uitdaging om onze vacatures tijdig en goed in te vullen. Hetzelfde geldt voor werkzaamheden die externe partijen voor ons uitvoeren. Dit kan ten koste gaan van de voortgang in de uitvoering. We blijven daarom inzetten op aantrekkelijk werkgeverschap en op wendbaarheid en inzetbaarheid van personeel.

1.3 Incidentele mee- of tegenvallers.

De afgelopen jaren heeft Rijnland diverse overtollige gronden, terreinen en overige eigendommen met een substantiële boekwinst verkocht. Afgesproken is dat deze incidentele meevallers worden bestemd voor de reserve schuldenreductie, zodat bij tegenvallers de algemene reserve niet hoeft worden aangesproken. Voor kleinere grond- en vastgoedverkopen gaat dit in vanaf 2027. Mocht Rijnland minder kleinere objecten verkopen, dan raakt dit nog wel de exploitatierekening van 2026.

1.3 Verhoogde kans op begrotingswijziging.

Door vast te houden aan de scherpe kostenraming is de kans op een begrotingswijziging in 2026 groter dan voorheen. Daar staat tegenover dat we met deze begroting ruimte in de reserves hebben om eventuele hogere kosten op te vangen.

Bijlage 1: Toelichting versterking reserves

Momenteel is de schuldpositie bijna 300% van de belastingopbrengsten. Om deze schuldpositie structureel onder de 300% te houden, versterken we het eigen vermogen door stortingen in de diverse reserves. Deze stortingen zijn mogelijk doordat de begrote, op te brengen belastingen hoger zijn dan het saldo van de exploitatie baten en lasten. Het toe te voegen bedrag van € 9,3 miljoen is het verschil tussen de netto lasten van € 322,8 miljoen (minus de overige dekkingsmiddelen) en de belastingopbrengsten van € 332,1 miljoen, en kan als volgt worden gespecificeerd¹:

- € 4 miljoen storting in de bestemmingsreserves
- € 4 miljoen storting in de egaliseriereserves
- € 1,2 miljoen storting in de algemene reserves

Aan de bestemmingsreserve wordt € 2 miljoen toegevoegd voor kapitaallasten (met name voor het project Haarlem Waarderpolder). Daarnaast zijn er meerdere stortingen en onttrekkingen in de verschillende bestemmingsreserves. Dit is met name het geval voor de reserve schuldenreductie die in 2026 wordt gevoed met de verwachte verkoopopbrengsten van grote vastgoedverkopen, en waar wordt onttrokken voor schuldreducerende maatregelen zoals beschreven in argument 1.c.

De storting in de egaliseriereserve, per saldo € 4 miljoen, maakt het mogelijk om in de toekomst de belastingtarieven te egaliseren. Hiermee kunnen grote schommelingen in deze tarieven worden voorkomen. De tijdelijke verhoging van deze reserves heeft een gunstig effect op de schuldpositie.

Voor de algemene reserve is afgesproken dat deze een ondergrens heeft van 5% van de netto exploitatielasten. Doordat de exploitatielasten zijn toegenomen, wordt deze ondergrens niet meer gehaald. De storting van € 1,2 miljoen zorgt ervoor dat de ondergrens weer gehaald wordt. Ook heeft een hogere algemene reserve een gunstig effect op de schuldpositie.

¹ De bedragen zijn afgerond op € 0,1 mln. Afrondingsverschillen verklaren dat de specificatie niet volledig tot het totaal optellen.